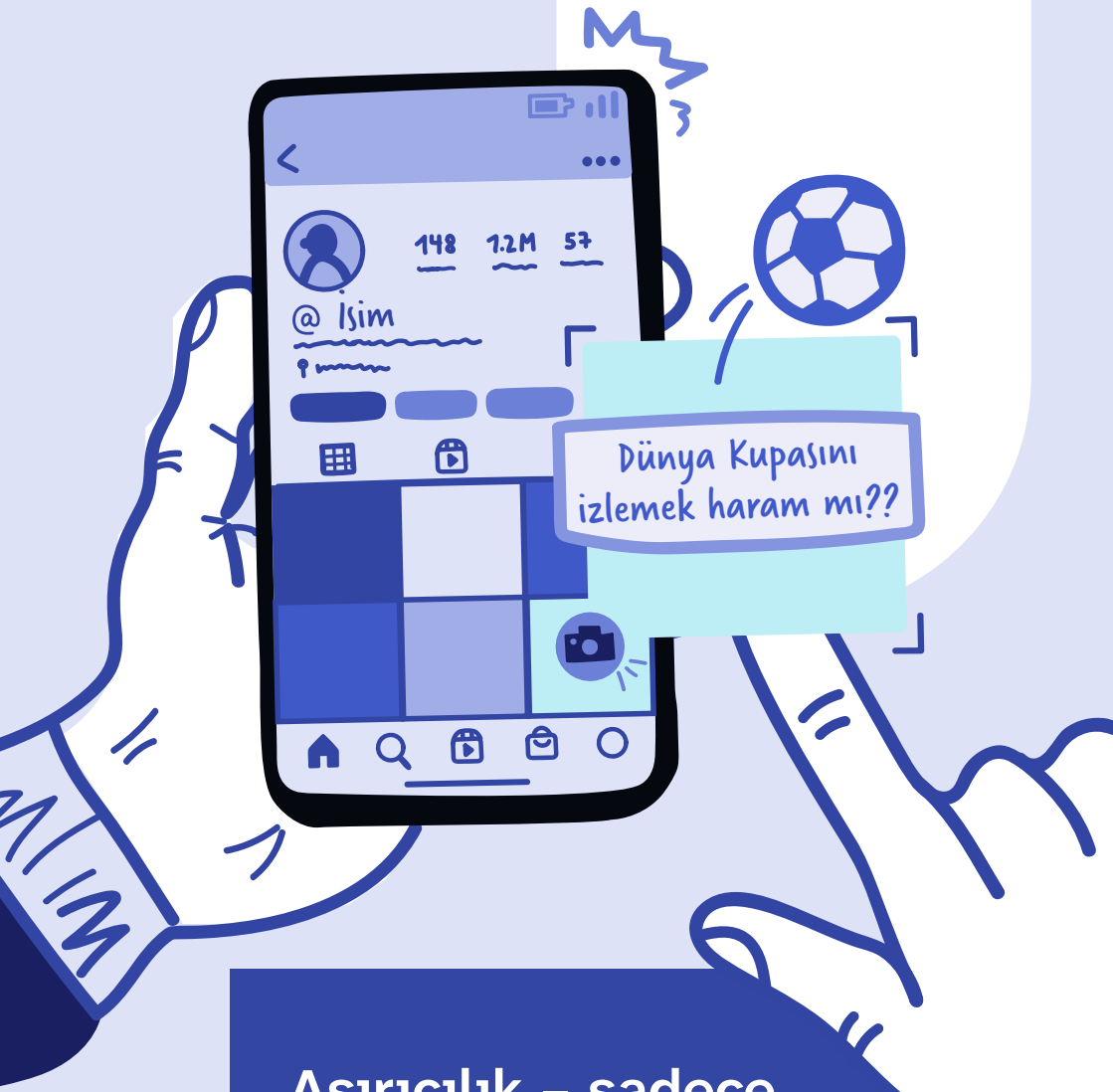

Aşırıcılık – sadece bir tık uzakta

İnternette İslamcılık:
Ebeveynlerin bilmesi gerekenler

Violence
Prevention Network

İçindekiler

3 Giriş

Bölüm 1: Konu nedir?

- 5 Aşırı içerikler nelerdir?
- 6 Aşırı içerikler neden tehlikelidir?
- 7 İslamcılık nedir?
- 8 İnternette İslamcı içerikleri nasıl tanırım?
- 10 Gençlere nasıl hitap ediliyor?
- 14 Bu, gençlerin neden ilgisini çekiyor?
- 16 Kimler özellikle risk altında?
- 18 Sosyal medya nasıl bir rol oynuyor?

- 21 Bilgi sahibi ol
- 22 Daha yakından bak
- 24 Çocuğuna eşlik et
- 26 İletişimde kal
- 28 Çocuğunu güçlendir
- 30 Radikalleşmeyi fark et
- 32 Yardım al

34 Künye

Bölüm 2: Bunu yapabilirsin

Giriş

İnternet, gençlerin hayatının ayrılmaz bir parçasıdır. Akıllı telefonlarını neredeyse her zaman yanlarında taşırlar. Sosyal medyayı kullanır, videolar izler ve başkalarıyla yazışır. İnternette arkadaşlarıyla iletişimde kalabilir, yeni şeyler öğrenebilir, eğlenebilir ve kendilerine rol modeller arayabilirler.

Fakat: Bu sırada sorunlu veya tehlikeli şeyler görebilirler. Aşırı paylaşımlar bunlardan biridir. Bunların bir biçimi de İslamcı içeriklerdir.

Bu rehber, bunu daha iyi anlamana yardımcı olur. İslamcı içeriklerin ne olduğunu ve internette nasıl görünebileceğini sana gösterir. Bu tür içeriklerin gençler için neden çekici olabileceğini ve ne tür tehlikeler bulunduğunu öğrenirsin.

Ayrıca bir ebeveyn olarak neler yapabileceğin konusunda ipuçları alırsın. Nereye dikkat etmen gerektiğini, çocuğuna nasıl iyi rehberlik edebileceğini ve nereden destek alabileceğini öğrenirsin.

Amaç:

Konuyla ilgili kendinden daha emin olman ve çocuğunu iyi bir şekilde destekleyebilmendir.

Bu rehber iki bölüme ayrılmıştır.

1. Bölümde sana şunlar açıklanmaktadır:

- aşırı ve İslamcı içeriklerin ne olduğunu ve neden tehlikeli olduğunu
- bunları nasıl tanıyacağını
- gençlere nasıl hitap edildiğini
- bunun gençler için neden ilgi çekici olduğunu
- sosyal medyanın burada nasıl bir rol oynadığını

2. Bölüm sana şu konularda pratik ipuçları verir:

- içerikleri nasıl kontrol edebileceğini ve çocuğuna nasıl iyi bir şekilde eşlik edebileceğini
- çocuğunla nasıl iyi iletişim kuracağını
- çocuğunu aşırı etkilere karşı nasıl güçlendirebileceğini
- radikalleşmeyi nasıl fark edeceğini ve nereden yardım alabileceğini

Daha fazla bilgi edinmek veya alıştırma, videolar ve örneklerle öğrenmek istersen e-öğrenme hizmetimizi ziyaret et (yalnızca Almanca dilinde):

www.elearning-vpn.digital/kurse/netzxtreme

Aşırııcı içerikler nelerdir?

Aşırııcılık, insanların son derece aşırı siyasi veya dini görüşlere sahip olması anlamına gelir. Bunlar başka görüşleri kabul etmezler. Demokrasiyi reddeder ve başkalarını dışlarlar. Bazıları amaçlarına ulaşmak için şiddet kullanır.

Aşırııcı kişiler ve gruplar görüşlerini internette de yayarlar.

Orada örneğin şöyle derler:

- “Bazı insanlar diğerlerinden daha değerlidir.”
- “Şiddet caizdir ya da doğrudur.”
- “Demokratik kurallar ve yasalar geçerli olmamalıdır.”

Bu tür içerikler insanları etkileyebilir ve şiddet uygulamaya yönlendirebilir.

Aşırııcı içerikler genellikle ilk bakışta tehlikeli görünmez. Sıklıkla gençlerin zaten bildiği ve sevdiği biçimlerde, örneğin komik videolarda, şakalarda veya güzel ve dikkat çekici görsellerde karşılarına çıkarlar. Ayrıca oyunlardaki içeriklerin veya kısa trend kliplerin arkasına da gizlenirler.

Böylece bu içerikler ilk etapta zararsız ve cazip görünür. Bu nedenle bazen fark edilmeleri zordur.

ÖNEMLİ:

Sorunlu içerikler internetin her yerinde karşınıza çıkabilir. Örneğin Instagram, YouTube, TikTok, Telegram, Discord veya Twitch gibi popüler platformlarda.

Bu yüzden her yerde dikkatli olmak önemlidir.

Bölüm 1:

Konu nedir?

Aşırı içerikler neden tehlikelidir?

Aşırı içerikler tehlikelidir, çünkü insanları güçlü bir şekilde etkileyebilirler. Bu durum, insanların sadece tek bir görüşün doğru olduğunu düşünmesine yol açabilir. Farklı görüşler artık kabul edilmez. Bazı insanlar başkalarını reddeder hatta onlara karşı nefret geliştirir. En kötü durumda ise şiddeti normal görürler.

Özellikle gençler düşünce ve davranışlarını bu yolla adım adım değiştirebilirler. Buna radikalleşme denir.

Radikalleşme şu anlama gelir:

- Zor konular, çok basit bir şekilde açıklanır.
- Düşman figürleri oluşturulur.
- Diğer insanlar kötülenir.
- Dünya “biz” ve “diğerleri” olarak ikiye ayrılır.
- Demokrasinin kural ve değerleri reddedilir.
- Dışlama ve şiddet doğruymuş gibi gösterilir.

Radikalleşme bir süreçtir. Bu şu anlama gelir: Bir kişi görüşünü aniden değil, yavaş yavaş değiştirir. Radikalleşme yolunda genellikle birçok küçük adım vardır. Bazen bir kişi görüşünü tekrar değiştirir.

O zaman aşırı görüşlerden uzaklaşır.

Dolayısıyla radikalleşme herkes için aynı değildir. Bazı insanlar sadece tek tek sorunlu ifadeleri benimser. Başkaları dünya görüşlerinde giderek daha tek taraflı hale gelir ve kabuğuna çekilir. En kötü durumda suç işlemeye ve şiddete varabilir.

İslamcılık nedir?

Önemli:

İslamcılık ile İslam aynı şey değildir.

İslam bir dindir. Farklı akımları vardır. Farklı bölgelerde farklı şekilde yorumlanır. İnsanların çoğu inançlarını barışçıl bir şekilde yaşar.

İslamcılık, aşırı siyasi bir ideolojidir.

Bir ideoloji, fikirlerin ve görüşlerin katı bir bütünüdür. Dünyanın nasıl olması gerektiğini ve insanların nasıl yaşaması gerektiğini tanımlar. Bir ideolojiye sahip insanlar şuna inanır: “Sadece bizim düşünce tarzımız doğrudur. Tüm sorunların çözümünü biz bulduk.”

İslamcı gruplar ve kişiler şöyle der: “Sadece bizim İslam yorumumuz doğrudur.” Diğer yaşam tarzlarının ve görüşlerin yanlış olduğunu iddia ederler – İslam'ın kendi içinde bile. Farklı yaşayan ya da inanmayan insanları kabul etmezler. Demokrasiyi reddederler ve siyasi hedefler peşinde koşarlar.

Bu şu anlama gelir: Siyaset de dahil, dinlerinin kurallarının herkes için geçerli olmasını isterler. Devletin dini yasalara göre yönetilmesini isterler. Bu sırada görüşlerini gerekçelendirmek için İslam'ı delil olarak gösterirler. Ancak konu genellikle sadece din değildir. Konu aynı zamanda etki, kontrol ve diğer insanları veya grupları aşağılamadır.

İnternette İslamcı içerikleri nasıl tanırım?

İnternetteki İslamcı içerikler çok farklı biçimlerde karşımıza çıkar. Bazıları açıkça saldırgandır. Diğerleri açık bir şiddet veya nefret içermez. Bunlar net ve tarafsız görünürler. Bazıları ise dinî, koruyucu ya da siyasi bilgilerle iyi temellendirilmiş bir izlenim bırakır. Bu nedenle İslamcı içeriklerin fark edilmesi bazen zordur.

Tipik göstergeler:

- Sadece kendi görüşlerinin doğru olduğunu söylerler.
- Demokrasiyi veya devletin kanunlarını reddederler.
- Dinin herkes için zorunlu olmasını isterler.
- Başkalarına karşı bir "mücadele"den bahseder veya diğer gruplar hakkında korku yayarlar.
- Diğer insanları küçümserler.
- İnsanları ikna etmeye veya güçlü bir şekilde etkilemeye çalışırlar.
- Şiddeti meşrulaştırırlar.
- Bilimi ve geleneksel medyayı reddederler. Bilgilerin kasten çarpıtıldığını iddia ederler.
- Neyin caiz (helal) ve neyin caiz olmadığına (haram) onlar karar verirler.

Birçok İslamcı içerik benzer mesajlarla çalışır. Bu mesajlar sürekli olarak ortaya çıkar.

Mağdur rolü ve direniş çağrısı

Şöyle denir veya gösterilir:

- "Müslümanlar her yerde saldırıya uğruyor."
- "Kimse bizi anlamıyor."
- "Baskı görüyoruz."
- "Kendimizi savunmalıyız."

Gerçek ayrımcılık deneyimleri ele alınır. Ancak bunlar daha sonra genelleştirilir ve abartılarak sunulur. Bu sırada hedefler farklılık gösterir. Bazen dine sığınma çağrısı yapılır, bazen siyasi direnişe, hatta şiddet içeren mücadeleye çağrı yapılır.

"Batı"ya ve demokrasiye karşı nefret

Şöyle denir veya gösterilir:

- "Bütün insanlar eşit haklara sahip değildir."
- "Bazı insanların hiç hakkı olmamalıdır."
- "Batı kötü ve yozlaşmıştır."
- "Gerçek müminler Batı'ya karşıdır."

"Batı", özgürlüğün ve demokrasinin fazla olduğu ülkeleri ifade eder. İslamcılar özgürlüğü ve eşitliği reddeder. Bunlarla mücadele edilmelidir. "Batı" bu nedenle bir düşman olarak görülür.

Ahlaki üstünlük

Şu mesaj verilir:

- "Biz doğru yaşıyoruz."
- "Diğerleri yozlaşmış."
- "Sadece biz gerçeği biliyoruz."
- "Diğer herkes cezalandırılacak."

Bu sayede bir üstünlük ve ayrışma duygusu oluşur.

"Tek ümmet" fikri

Şu mesaj verilir:

- Bütün Müslümanlar sarsılmaz bir topluluk oluşturur.
- Bu topluluk tam olarak İslamcı grubun dayattığı şeye inanmak zorundadır.
- Bu topluluk ve onun kuralları bireysel müminlerin üstündedir.
- Ulus devlet sınırları veya yasaları tanınmaz.

Bu "tek ümmet" fikri temelinde, İslam hukukuna dayalı ulusötesi bir devlet amaçlanmaktadır.

Katı cinsiyet rolleri

"Gerçek bir erkeğin" veya "gerçek bir kadının" nasıl olması gerektiği dikte edilir. Çoğu zaman konu itaat, kontrol ve diğer yaşam tarzlarının değersizleştirilmesidir. Bu sırada kadınların ve lezbiyen, gey, biseksüel, trans ve interseks bireylerin hakları reddedilir.

Antisemitizm

Antisemitizm, Yahudi düşmanlığı anlamına gelir. Antisemitik olan biri, Yahudileri farklı görür veya hatta onlardan nefret eder. Antisemitizm, sözlerle veya eylemlerle kendini gösterir.

Antisemitizm, sıklıkla komplo teorilerinde kendini gösterir. Şöyle derler: "Yahudiler büyük bir güce sahiptir. Toplumsal krizlerden, çatışmalardan veya küresel gelişmelerden onlar sorumludur."

İslamcılık'ta Ortadoğu çatışması sıklıkla basitleştirilerek sunulur ve suç Yahudilere atılır. Bu sırada onlara karşı nefret yayılır.

Gençlere nasıl hitap ediliyor?

İslamcılar fikirlerini yaymak için sosyal medyayı kullanırlar. Özellikle gençlere ulaşmak ve onları etkilemek isterler.

Paylaştıkları içeriklere çok dikkat ederler. Böylece hesapları silinmez.

Gençler için önemli olan konulara özellikle değinirler. Bu sırada sıklıkla modern dil, görseller ve mizah kullanırlar.

NOT:

!!
Gösterilen resimler, İslamcı aktörlerin gerçek paylaşımlarının kopyalarıdır. İçerikler ilk bakışta zararsız görünebilir. Ancak aktörlerin mesajları ve hedefleri bağlamında, bu içerikler aşırı olarak sınıflandırılmalıdır. Örnekler, İslamcı ideolojilerin sıklıkla dikkat çekmeyen ve dolaylı içerikler aracılığıyla da yayıldığını göstermektedir.

“Yaşam tarzı” olarak İslamcılık

Bazı içerikler, kişinin kendisinin de sahip olmak isteyeceği bir yaşam tarzını yansıtmaktadır.

Burada güzel şeyler ve aidiyet, yönelim ve topluluk gibi konular ele alınmaktadır.

Asıl ideoloji açıkça gösterilmez, aksine yavaş yavaş aşılanır.

Modern tasarım

İçerikler genellikle çok çekici hazırlanır ve gençlerin sevdiği şeylere uygundur. Profesyonel ve inandırıcı bir izlenim bırakırlar.

Örneğin:

- Influencer videoları
- görünüşte sıradan haberler
- günlük yaşam sahneleri
- dini uygulamalara ilişkin ipuçları
- motive edici sözler
- doğa görselleri
- inançla ilgili kısa videolar
- sakın müzik veya neşideler (Neşideler, İslam kültüründeki dini ezgidir. Bunlar Allah, inanç ve erdemli değerleri konu alır.)

Rol modeller olarak gösterilmesi

Bazı kişiler kendilerini influencer, dini danışman veya ağabey ya da abla olarak gösterir.

Samimi ve güvenilir görünürler. Gençlerin kafasını meşgul eden sorulara yanıt verirler. Birçok genç onları beğenir ve onlar gibi olmak ister. Hayatlarına dair paylaşımlar, yorumlar, mesajlar veya canlı yayınlar sayesinde gençler onları şahsen tanıyormuş gibi hissedebilir.

Hitap şekli

İslamcılar ikna etmek için çeşitli yöntemler kullanırlar:

- kişisel hitap
- duygusal görseller ve dil
- görünüşte ciddi haberler
- siyasi çatışmaları gündeme getirmek
- gençlerin istek ve duygularına değinmek

Bu şeyler içeriklere mesafeli bakmayı ve eleştirel bir şekilde incelemeyi zorlaştırır.

Bu gençler için neden ilgi çekicidir?

Gençler hayatlarında önemli bir dönem yaşarlar. Örneğin kendilerine “Ben aslında kimim?” ve “Benim için önemli olan nedir?” diye sorarlar.

Bu süreçte önemli ihtiyaçları vardır:

- Aidiyet: bir gruba ait olmak
- Kabul görme: fark edilmek ve değer verilmek, kendini özel hissetmek
- Yön bulma: net değerler ve kurallar
- Kontrol: kendi hayatlarını etkileyebilmek

Aşırı gruplar bunu istismar eder. Bu noktada birinin hangi aşırı gruba katıldığı genellikle fark etmez. Hepsi aynı şeyi vaat eder.

Güçlü bir topluluk duygusu ve kabul görme vaadinde bulunurlar

Şöyle derler:

- “Birlikte güçlüyüz.”
- “Bizim yanımızda kim olduğunu bilirsin.”
- “Biz diğerlerinden daha iyiyiz.”
- “Burada normalde yasak olan şeyleri söyleyebilir ve yapabilirsin.”

Gençler grup içinde anlayış ve dayanışma görürler.

Dışarıya karşı güçlü görüşleri savunabilirler. Bazen bununla provokasyon da yapmak isterler. Topluluk güçlü görünür ve destek verir. Ancak şartları vardır. Farklı görüşlere ve eleştirilere çoğunlukla izin verilmez.

Yönlendirme ve kontrol vaat ederler.

Gençleri meşgul eden sorulara genellikle basit yanıtlar sunarlar. Bu durum çekici gelir, çünkü net kurallar vardır ve “iyi” ile “kötü” arasında ayırım yapılır. Bu, karmaşık bir dünyada yön bulmayı sağlayabilir. Anlam ve yaşam hedefleri vaat eder.

Başlangıçta bu iyi hissettirebilir. Net bir yön vardır. İnsan ne istediğini biliyormuş gibi hisseder. Bu, hayatını kontrol altında tuttuğu hissini verir. Fakat bu değişebilir. Kurallar çok katıdır. Sıklıkla kişinin kendi günlük yaşamına veya kendi isteklerine uymaz. Çoğunlukla insan daha kuşkucu ve öfkeli hale gelir. Dünya daha adaletsiz ve daha tehlikeli görünür. Korkular da güçlenebilir.

Yardım vaat ederler

Gençlerin sorunları kasten istismar edilir; örneğin dışlanma, yalnızlık veya kişisel krizler.

Şöyle derler:

- “Sen buraya aitsin.”
- “Seni anlıyoruz.”
- “Sana yardım edebiliriz.”
- “Yalnız değilsin.”

Gençler bu sayede fark edildiklerini, anlaşıldıklarını ve duyulduklarını hissederler. Bu da onları gruba bağlar ve daha kolay etkilenebilir hale getirir. Sonrasında tekrar kopmak zordur.

Kimler özellikle risk altında?

Bu belki şaşırtıcı gelebilir: Bazı insanlar için aşırı bir gruba katılmak doğru bir şey gibi hissettirir. Şöyle düşünürler: “Grup bana yardım ediyor.”

Riskler

Bir kişide aşağıdaki durumlar varsa, bu yaşanabilir:

- üzgün, öfkeli veya yalnızsa
- sorunları ya da çatışmaları varsa
- özgüven eksikliği yaşıyorsa
- bir kayıp yaşamışsa (örneğin ayrılık veya ölüm)
- dışlanmışsa veya haksız muamele görmüşse
- hayatında bir şeylerin eksik olduğu hissine sahipse
- psikolojik olarak stres altındaysa

Gruplar çözümler vaat eder.

Örneğin şöyle derler:

- “Sen bize aitsin.”
- “Seni anlıyoruz.”
- “Yalnız değilsin.”
- “Sana destek ve güvenlik sağlarız.”
- “Suçlunun kim olduğunu sana söyleriz.”

Bu ilk başta iyi hissettirebilir. Aşırı gruplar bunu bilir. Bu nedenle gençlerin duygularına, isteklerine ve sorunlarına özellikle hitap ederler.

Siyasi çatışmalar da gençleri meşgul edebilir. Bu sırada sıklıkla güçlü duygular oluşur. Aşırı gruplar bunu istismar eder. Durumu çok basit bir şekilde açıklarlar:

- Şöyle derler: “Grubumuz saldırı altında.”
- Merhamet ve öfke tetikleyen görseller ve hikayeler kullanırlar.

Sonuçlar

Aşırı grupların görünürdeki çözümleri olumsuz duyguları daha da güçlendirebilir.

Bu nedenle dünyayı sadece “iyi” veya “kötü” olarak ayırma ve net düşman imajlarına sahip olma durumu yaşanabilir. O zaman diğer görüşler reddedilir.

Böylece tek taraflı bir dünya görüşü oluşur. Bu ne kadar güçlenirse, radikalleşme olasılığı da o kadar artar.

Önemli:

Bu faktörler radikalleşmeye yol açabilir, ancak yol açmak zorunda değildir. Her insan farklıdır.

Radikal söylemlerin arkasında ne yatabilir

Çocuğun aniden çok aşırı şeyler söylemeye başlarsa veya davranışlarında belirgin bir değişiklik olursa, bunun arkasında genellikle başka bir neden vardır: kişisel sorunlar ya da yoğun duygular.

Aşırı gruplar hakkında her şeyi bilmek zorunda değilsin. Şu sorular daha önemlidir:

- “Çocuğumu zorlayan nedir?”
- “Sorunları veya kavgaları mı var?”
- “Kendini yalnız veya anlaşılmamış mı hissediyor?”
- “Dışlanıyor mu?”
- “Yön bulma veya aidiyet arayışında mı?”
- “Ailemizde sorunlar mı var?”
- “Çocuğum şiddete mi maruz kalıyor?”

Anlaşılması zor söylemler ve davranışlar, bir yardım çağrısı olabilir.

Sadece aşırı görüşler hakkında değil, duygular ve sorunlar hakkında konuşmak yardımcı olur.

Sosyal medya bu konuda nasıl bir rol oynuyor?

Sosyal medya tarafsız değildir. Ne göreceğinizi belirleyen unsurlardan biridir.

Platform, örneğin şunlara bakar:

- Neye tıklanıyor?
- Bir şeye ne kadar süre bakılıyor?
- Neler beğeni alıyor veya paylaşıyor?
- Hangi konular duyguları tetikliyor?

Platform bundan şu sonucu çıkarır: “Bu kişinin ilgisini çekiyor.” Ardından benzer içerikleri daha fazla gösterir. Çünkü şirketler, insanlar platformda çok zaman geçirdiğinde daha fazla para kazanırlar.

İçerikler sıklıkla daha şiddetli hale gelir

Güçlü duygular uyandıran paylaşımlar daha fazla ilgi çeker.

Örneğin, öfke uyandıran, korku yaratan veya şok edici içerikler.

Bu tür içerikler daha sık gösterilir. Platform şunu test eder: Kişiyi burada mümkün olduğunca uzun süre ne tutar? Bu sırada içerikler sıklıkla giderek daha şiddetli hale gelir. Bu yavaş yavaş gerçekleşir ve çoğu zaman neredeyse hiç fark edilmez.

Yanlış bilgiler (Dezenformasyon)

Bu içeriklerin bazıları, insanları yanıltmak amacıyla kasten yanlış hazırlanır. Buna dezenformasyon denir. Örneğin gerçek dışı ifadeler, üzerinde oynanmış görsel veya videolar, abartılı başlıklar ya da tek taraflı açıklamalar bu kapsama girer.

İnsanların bu sayede yanlış bir şeye inanması veya korku ya da öfke gibi güçlü duygular hissetmesi amaçlanır. Bu yüzden bu tür içerikler genellikle hızla yayılır.

Filtre balonları

Bir kişi sıklıkla benzer içerikler gördüğünde, platform ona bundan daha da fazlasını gösterir. Filtre balonu olarak adlandırılan durum ortaya çıkabilir. O zaman insan örneğin şöyle düşünür: “Herkes böyle düşünüyor.” veya “Bu zaten çok açık.”

Bu da farklı bakış açılarını görmeyi zorlaştırır.

Kontrol eksikliği

Tüm platformlar içerikleri güvenilir ve hızlı bir şekilde denetlemez. Bu nedenle yanlış veya aşırı içerikler hızla yayılabilir.

Bu neden önemlidir?

Çocuğun ne göreceğine tek başına karar vermez. Platform da bu konuda belirleyici bir rol oynar.

Bu bilgi, gelişmeleri doğru değerlendirmeye yardımcı olabilir.

Çocuğunun çok sayıda benzer içerik görmesi, otomatik olarak bunları kendisinin aradığı anlamına gelmez. Ayrıca çocuğunun gördüğü her şeye otomatik olarak inandığı anlamına da gelmez.

Fakat: Konunun daha da derinlerine çekilebilir.

Bölüm 2:

Bunu yapabilirsin

Bilgi sahibi ol

Konu hakkında mümkün olduğunca erken bilgi edin. Sorunlar ortaya çıkana veya çocuğun için endişelenmeye başlayana kadar bekleme. Bir şey olmadan önce bilgi sahibi olmak daha iyidir.

Bu rehberi okuyor olman önemli bir ilk adımdır. Bununla ilgini ve sorumluluk sahibi olduğunu gösteriyorsun. Konu hakkında ne kadar çok bilgi sahibi olursan, çocuğuna o kadar iyi eşlik edebilir ve onu destekleyebilirsin.

İnternetteki İslamcı radikalleşme ilke olarak tüm gençleri etkileyebilir.

Birçok insan sadece Müslüman gençlerin risk altında olduğunu düşünür. Bu doğru değildir. Çok farklı geçmişlere sahip gençler, özellikle internette ve sosyal medyada aşırıcı gruplar tarafından hedef alınabilir.

Çevrendeki diğer insanlarla da bu konu hakkında konuş. Bu bilgileri diğer ebeveynlerle paylaş. Ne kadar çok insan bilgilenirse, gençler o kadar iyi korunabilir ve desteklenebilir.

Daha dikkatli bak

Dikkat çeken her paylaşım, hemen yanlış veya aşırı anlamına gelmez. İçerikleri basit sorularla kontrol edebilirsin.

İlk sorular

Bir şey sana tuhaf geliyorsa, kendine şunu sor:

- Ne söyleniyor veya ne gösteriliyor?
- Nasıl söyleniyor?
- Bu, hangi duyguları uyandırıyor?
- Bunu kim yaptı?
- Bu gerçekten doğru mu?

Kullanılan dile dikkat et

Sorunlu içerikler sıklıkla belirli kelimeleri kullanır:

- büyük sorulara çok basit açıklamalar
- suç açıkça paylaştırılır
- “biz, diğerlerine karşı”
- “kimsenin sana söylemediği gerçek”

Bu, duyguları tetiklemeyi ve insanları ikna etmeyi amaçlar.

Şuna da dikkat et: Görüş ile gerçekler arasında net bir ayrım yapılıyor mu? Gerçekler doğrulanabilir, görüşler ise kişisel düşünceler veya duygulardır (örneğin: “Su 100 derecede kaynar” bir gerçektir; bu ölçülebilir ve doğrulanabilir. “Sıcak suyun tadı güzel

değildir” bir görüştür; herkesin bu konuda farklı bir görüşü olabilir).

Duygulara dikkat et

Birçok paylaşım özellikle duyguları tetiklemek ister, örneğin öfke, korku, tepki veya merhamet.

Güçlü duygular net düşünmeyi zorlaştırır.

İçeriğe dikkat et

Kendine şunu sor:

- Büyük sorulara sadece basit yanıtlar mı var?
- Başkaları küçümseniyor mu?
- Nasıl yaşamak gerektiği söyleniyor mu?
- Farklı görüşlere izin veriliyor mu?

Kaynağı kontrol et

Bunun arkasında kim var?

- Ciddi bir yayın ekibi mi?
- Tanınmış bir kuruluş mu?
- Bireysel veya anonim bir hesap mı?

Eğer emin değilsen: Bu bilgileri başka güvenilir sitelerde de bulabiliyor musun? Bulamıyorsan, bu bilgiler doğru olmayabilir.

Dikkat: Profesyonel görünen hesaplar bile güvenilirmez olabilir.

Görselleri ve videoları kontrol et

Görsel ve videolar genellikle çok gerçekçi ve inandırıcı görünürler, ancak üzerlerinde oynanmış olabilir.

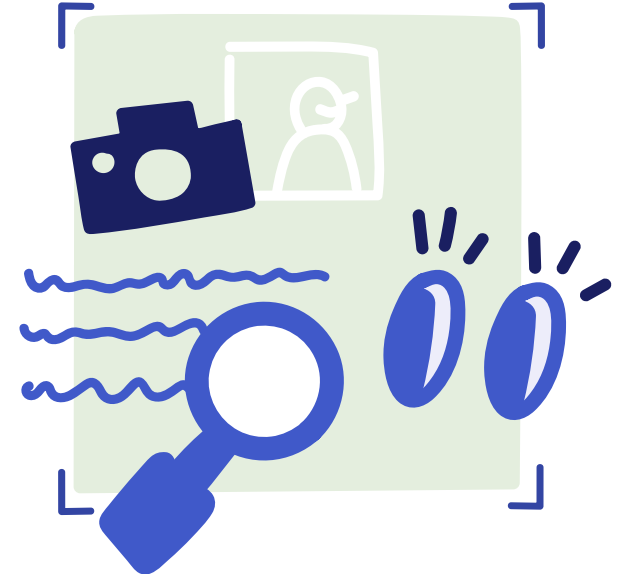
Kendine şunu sor:

- Görsel veya video nereden geliyor?
- Metinle uyumlu mu?
- Güncel mi?
- Üzerinde oynanmış mı?

Görseli başka yerlerde de ara. Bunun için örneğin arama motorundaki görselle arama özelliğini kullan. Videoları da arayabilirsin. Bunun için videodan bir ekran görüntüsü al ve bunu arama için kullan.

Günümüzde yapay zeka tarafından üretilmiş pek çok görsel ve video var. Bunlar çok gerçekçi görünürler. Yine de genellikle küçük hatalar göze çarpar; örneğin yanlış gölgeler, tuhaf perspektifler veya garip detaylar (örneğin kişilerin parmak sayısı).

Gerçek gibi görünen her şey doğru şekilde sınıflandırılmış demek değildir.

Çocuğuna eşlik et

Çocuğuna medya kullanımında eşlik etmen önemlidir. Buna mümkün olduğunca erken başla, sorunlar ortaya çıktıktan sonra değil!

Eşlik etmek, açıklamak, riskler hakkında konuşmak ve birlikte kurallar koymak demektir.

ÖNEMLİ:

Çocuğuna eşlik et, onu gizlice gözetleme!

İletişimde kal

Çocuğunla internet hakkında düzenli olarak konuş:

- “Ne izliyorsun?”
- “Hangi uygulamaları kullanıyorsun?”
- “Hangi hesapları beğeniyorsun?”

Birlikte içeriklere göz atın ve ardından şunu sorun:

- “Bunda hoşuna giden ne?”
- “Bu seni korkutuyor mu?”
- “Bunu nasıl buldun?”
- “Arkadaşların da buna bakıyor mu?”

Açık fikirli ol ve hemen yargılama!

Çocuğun hata yaparsa: Cezalandırma, birlikte çözümler bulun!

Çocuğuna şunları göster: Onu ciddiye aldığını. Her zaman sana gelebileceğini.

Birlikte anlayın

Her şeyi önceden veya daha iyi bilmek zorunda değilsin. Daha önemli olan, olaylara birlikte bakmak ve üzerinde kafa yormaktır:

- Bunu kim yaptı?
- Bu paylaşım neyi amaçlıyor?
- Hangi duygulara hitap ediliyor?
- Neler eksik olabilir?

Çocuğuna sosyal medyanın nasıl çalıştığını ve platformların nasıl işlediğini de açıkla. Uygulamalarda önerilerin nasıl yapıldığını ve içeriklere gösterilen ilginin, bunların otomatik olarak doğru olduğu anlamına gelmediğini konuşun.

Mola zamanları belirleyin

Çok fazla olumsuz içerik çocuğuna zarar verebilir. Bunlar strese ve huzursuzluğa, daha fazla korkuya veya dünyaya karşı olumsuz bir bakış açısına yol açar. Bu durum öfke veya kavgaların daha hızlı çıkmasına yol açabilir ya da çocuğun tamamen kendi kabuğuna çekilebilir.

Kötü bir kısır döngü ortaya çıkabilir: Olumsuz içerikler çok fazla ilgi görür. İnsan kendini kötü hissetmesine rağmen bakmaya devam eder.

Bu nedenle çevrimdışı zamanlar kararlaştırın. Bunu bir ceza olarak değil, birlikte yapın!

Sen de bir rol model ol ve telefonunu daha sık bir kenara bırak!

Her şeyi kontrol altında tut

Her şey alenen gerçekleşmez.

Genellikle bir beğeni veya yorumla başlar. Ardından özel mesajlar, kapalı gruplara davetler veya başka platformlara yönlendiren bağlantılarla devam edebilir.

Orada içerikler çok daha aşırı olabilir. Çünkü bu kişiler, hesaplarının kapatılmaması için kamuya açık olarak ne söyleyebileceklerini çok iyi bilirler.

Yasaklı aşırıcı içeriklerin yayılması için popüler kanallar örneğin Telegram ve Discord'dur.

Çocuğunla bu konu hakkında konuş:

- “Her samimi mesaj zararsız değildir.”
- “Sana bir şey tuhaf gelirse, bana gel.”
- “Diğer uygulamalara veya web sitelerine birlikte bakalız.”

Teknik ayarları kullan

Çocuğunu ek olarak şu yöntemlerle koruyabilirsin:

- özel veya ortak aile hesapları
- sınırlandırılmış mesajlar
- filtrelenmiş içerikler
- belirlenmiş ekran süresi

Bu ayarları birlikte ve açık bir şekilde yapın!

ÖNEMLİ:

Bu yardımcı olur, ancak tamamen korumaz.

En önemlisi şudur: Eşlik etme ve iletişim.

Tüm cihazlar ve uygulamalar için iyi bir genel bakış ve kılavuzları örneğin bu sayfada bulabilirsin:

www.medien-kindersicher.de/startseite

İletişimde kal

“Bunu hak ettiler!” Çocuğun böyle şeyler söylediğinde, bu seni şoke edebilir veya öfkeliendirebilir.

Fakat: Bunlar sana yönelik kişisel saldırılar değildir. Yine de iletişimde kalmaya çalış. Belki de çocuğuna farklı bir görüş sunan tek kişi sensin.

İyi bir sohbet sakinlik, güven ve saygı gerektirir.

Çocuğun şunu hissetmelidir: “Burada, hemen yargılanmadan konuşabilirim.”

İyi sohbetler yürütmek

Aktif bir şekilde dinlemek

- Çocuğuna bak.
- Sözünü kesme.
- Başını salla veya dinlediğini göster.
- Bazen anladığın şeyi kısaca tekrarla.

Böylece çocuğuna şunu gösterirsin: “Seni dinliyorum. Seni doğru anlamak istiyorum.”

İlgi göstermek

Örneğin şunu sor:

- “Şu an seni ne meşgul ediyor?”
- “Seni ne öfkeliendiriyor?”

Duyguları ciddiye al

Çocuğunla aynı fikirde olmasan bile: Duyguları gerçektir.

Şöyle diyebilirsin:

- “Bunun seni çok öfkeliendirdiğini görüyorum.”
- “Ne demek istediğini anlamak benim için önemli.”

Çocuğunun adalet duygusu veya diğer insanlara gösterdiği merhamet gibi olumlu yönlerini de takdir et.

Soru sormak

Çekinmeden şunu sor:

- “Bu görüşe nasıl vardın?”
- “Bu bilgileri nereden edindin?”
- “Bu konu senin için neden önemli?”

Böylece arkasındaki nedenleri daha iyi anlayabilirsin.

Ben mesajlarını kullanmak

Genel yargılardan kaçın. Kendi bakış açından bahset.

Şöyle deme: “Bu saçmalık!”

Şöyle de: “Bunu duyduğumda endişeleniyorum.”

Böylece çocuğun kendini baskı altında hissetmeden, sen kendi görüşünü söyleyebilirsin.

Sohbetleri açık tutmak

Düşünmeye teşvik eden sorular sor:

- “Başka bakış açıları da var mı?”
- “Herkes böyle düşünseydi ne olurdu?”
- “İstisnalar var mı?”

Amaç: Çocuğunun kendini savunmak yerine kendisinin düşünmesini sağlamaktır.

Sınırlar koymak

Anlamak, her şeyi kabul etmek anlamına gelmez.

Şunu açıkça söyleyebilirsin:

- Şiddet kabul edilemez.
- İnsanları küçümsemek kabul edilemez.

Kaçınman gerekenler

Çocuğunu köşeye sıkıştırmak

Bu cümleler iletişimi keser:

- “Bunu söyleyemezsin!”
- “Nasıl böyle düşünebilirsin?”

Şunlar yaşanabilir: Çocuğun anlaşıldığını hissetmez. Kendini baskı altında hisseder ve kendini savunmak ister.

Kavga

Sadece argüman alışverişinden kaçın:

Durum çok duygusal bir hal alırsa, şöyle diyebilirsin:

- “Konuşmaya daha sonra devam edelim.”
- “Şu an çok öfkeliyim, biraz ara vermeye ihtiyacım var.”

Bir şeyler ters gittiğinde

Konuşma kontrolden mi çıktı? Çocuğuna bağırdın ya da kırıncı şeyler mi söyledin? Özür dile!

- “Sesimi yükselttiğim için üzgünüm.”
- “Sadece endişeleniyorum.”

Çocuğunu güçlendir

Çocuğunu aşırı grupların veya fikirlerin etkisinden koruyabilecek şeyler vardır.

Psikolojik dirençlilik, önemli bir koruma unsurudur. Psikolojik dirençliliğe sahip bir insan sorunlarla başa çıkabilir ve çabucak pes etmez. Zor durumlara dayanabilir, bunlardan ders çıkarabilir ve yoluna devam edebilir. Psikolojik dirençliliği olan bir insan duygularının farkındadır, "hayır" da diyebilir, kendi başına düşünür ve başkalarından kolayca etkilenmez. Bu, eleştirel kalmak ve aşırı fikirlerin etkisine kapılmamak açısından önemlidir.

Psikolojik dirençliliğin teşvik edilmesi

Sağlam ilişkiler, aidiyet ve topluluk

Gençlerin, örneğin ebeveynler ve arkadaşlar gibi kendilerine yakın insanlara ihtiyacı vardır. Görüldüklerini hissetmeleri, takdir görmeleri ve şunu fark etmeleri önemlidir: Yalnız değilim.

Düzenli olarak birlikte zaman geçirmek çocuğunla aradaki bağı güçlendirir; örneğin konuşmak, birlikte bir şeyler yapmak,

yemek pişirmek, yürüyüşe çıkmak veya günlük yaşamdaki küçük ritüeller. Çocuğun değiştiğinde, ilişkiyi güçlendirmek ve olumlu deneyimleri desteklemek özellikle önemlidir. Bazen sorunlar hakkında konuşmak yerine, sadece birbirinizle güzel vakit geçirmek yardımcı olur.

Diğer insanlarla iletişim kurmak da önemlidir. Çocuğunuz arkadaşlıklarını sürdürmeli ve benzer ilgi alanlarına sahip insanlarla tanışmalıdır. Öğretmenler veya antrenörler gibi diğer model kişiler de aynı derecede önemli olabilir. Çocuğun, bir topluluk içinde başkalarının görüşlerini kabul etmeyi ve birbirine saygılı davranmayı öğrenir.

Özgüven

Özgüven başka bir korumadır. Kendine güvenen gençler, aşırı etkilere karşı daha dayanıklıdır. Çocuğun başarılar elde ettiğinde, güçlü yanlarını fark ettiğinde ve bunun için takdir gördüğünde özgüveni artar. Çocuğunun hedeflerine ulaşmasında ona destek ol ve küçük ilerlemelere bile onunla birlikte sevin! Bir şey yolunda gitmezse, onu yeniden cesaretlendir.

Çocuğunda neleri beğendiğini dürüstçe söyle, örneğin:

- "Arkadaşının sorunları olduğunda onu dinlediğin dikkatimi çekti. Sen gerçekten iyi bir dinleyicisin."
- "Sen başkalarına karşı çok adil davranan birisin."
- "Adalet konusunda çok kafa yoruyorsun."
- "Sen her şeye körü körüne inanmayan, düşünerek hareket eden birisin."

ÖNEMLİ OLAN ŞUDUR:

Sadece gerçekten gözlemlediğin şeyleri öv. Aksi takdirde samimi gelmez.

Çocuğun kendi radikal görüşlerini sorgulamaya başladığında, saygınlığını koruyabileceği bir çıkış yoluna ihtiyaç duyar. Yani: Utanmasına veya kendini haklı çıkarmaya çalışmasına gerek kalmadan, görüşünü değiştirmesine yardımcı ol.

Öz yeterlilik

Bir şeyleri değiştirebileceğini hissetmek çok önemlidir. Buna öz yeterlilik denir. Gençler bir şeyleri başarabileceklerini ve kendi hayatları üzerinde etkileri olduğunu deneyimlemelidir. Bu, hobiler (spor, müzik, diğer aktiviteler), gönüllü çalışmalar veya günlük yaşamdaki birine bakmak gibi sorumluluk gerektiren görevler aracılığıyla gerçekleşebilir. Çocuğunun öz

yeterlilik deneyimleri yaşaması önemlidir. Kendi hedeflerine sahip olma ve bunlara ulaşabilme hissini ancak bu şekilde geliştirebilir.

Duyguları anlamak ve stresle başa çıkmak

Duygular da büyük bir rol oynar. Aşırı içerikler sıklıkla güçlü duyguları tetiklemek ister. Bu yüzden çocuğunun duygularını anlaması ve bunlarla başa çıkabilmesi önemlidir. Çocuğunla duygular hakkında konuş ve onu dinle. Sakinleşmesi için ona basit yollar göster, örneğin derin nefes alarak, mola vererek veya yürüyüş yapmak ya da spor gibi hareketlerle. Çocuğun stresli, öfkeli veya üzgün olduğunda ona neyin yardımcı olabileceğini birlikte düşünün.

Belirsizliğe katlanmak

Her zaman basit ve net yanıtlar yoktur. Bu yüzden belirsizliklerle başa çıkmayı öğrenmek önemlidir. Günlük yaşamda çocuğuna her şeyin net olmamasının normal olduğunu ve farklı görüşlerin olabileceğini göster. Bunun hakkında konuş ve çocuğuna örneğin şöyle sor: "Bu konuda sen ne düşünüyorsun?" Böylece çocuğun kararsız kalmanın veya üzerinde düşünmenin normal şeyler olduğunu anlar. Neyin doğru olduğunu her zaman anında bilmek zorunda değildir. Bu sayede zihni açık kalır ve hemen basit yanıtların peşine düşmez.

Radikalleşmeyi fark et

Radikalleşme bir süreçtir. Yani: İnsanlar görüşlerini aniden değil, adım adım değiştirirler. Çoğunlukla bu yavaşça olur, nadiren hızlıdır. Bazen duraklamalar hatta geriye doğru adımlar olur. O zaman kişi görüşünü tekrar değiştirir. Her insan farklıdır. Bu yüzden radikalleşme süreci herkeste aynı şekilde ilerlemez.

Bazı insanlar sadece tek tek sorunlu ifadeleri benimser. Diğerleri ise giderek daha fazla kendi kabuğuna çekilir ve aşırı bir dünya görüşü geliştirir. Bazı durumlarda gençler hedefli bir şekilde kazanılmakta ve şiddet içeren eylemlere veya gruplara katılmaktadır.

Radikal görüşler her zaman kötü değildir

Bu durum bir kişinin siyaset, din veya toplumla yoğun bir şekilde ilgilendiği ve kuralları sorguladığı anlamına da gelebilir. Çok eleştirel düşünüyordur ve değişiklikler istiyordur.

Özellikle gençler bunu sıklıkla yapar. Hayattaki yerlerini ararlar ve kendilerini sınarlar. Bazen kasten provokasyon da yapmak isterler.

Ancak şu durumlarda dikkatli olmak gerekir:

- diğer insanlar kötüleniyorsa
- belirgin bir "Onlara karşı biz" anlayışı oluşuyorsa
- demokratik değerler reddediliyorsa
- şiddet veya dışlama meşrulaştırılıyorsa

Din önemli olabilir

Birçok genç dinle daha yoğun bir şekilde ilgilenir. Bu durum onların hayatta bir anlam, tutunacak bir dal bulmalarına ve yönlerini belirlemelerine yardımcı olabilir. Bunda hiçbir sakınca yoktur.

Ancak dini fikirler şunlara yol açmamalıdır:

- diğer insanların değersizleştirilmesine
- demokrasinin reddedilmesine
- temel hakların sorgulanmasına

Bir radikalleşmeyi fark etmek

Çocuğunun sadece bu konularla yoğun bir şekilde ilgilendiğini mi, yoksa radikalleştiğini mi ayırt etmek zordur. Sakin kal, ama zamanında dikkatini ver.

Aşağıdaki sorular sana yardımcı olabilir:

- Çocuğun başkalarını ikna etmek veya "kendi inancına döndürmek" mi istiyor? ("Cehenneme gitmeni istemiyorum!")
- Çok mu içine kapanık ya da bir şeyleri gizli mi tutuyor?
- Kendini güçlü bir şekilde geri mi çekiyor?
- Başkalarını "kâfir" ("küffar") olarak değersizleştiriyor mu?
- Davranışlarını değiştirmeleri için başkalarına baskı yapıyor mu?
- Eski bağlarını koparıp tamamen yeni bir çevre mi arıyor?
- Sıklıkla ilgili internet sitelerini veya vaizlerin sayfalarını mı kullanıyor?
- Kahramanlık veya şehitler hakkında çok sayıda duygusal video mu izliyor?
- Eskisine göre çok daha fazla mı çevrim içi?
- Yeni, sıklıkla dini veya Arapça terimler kullanıyor mu? Özellikle değersizleştirici terimler? Örneğin "küffar" veya "münafık" (dindar gibi davranan, ancak içten içe ciddi olmayan kişi) gibi?

- Sohbet sırasında çok baskın davranıyor ve az mı dinliyor?
- Artık sadece "iyi" ve "kötü" şeklinde mi düşünüyor?
- Geçmişini reddediyor mu?
- İslam'ın "tek gerçek" olduğunu mu iddia ediyor?
- Katı kurallar talep edip, diğer şeyleri ihmal mi ediyor?
- Demokrasiyi, seçimleri veya temel hakları reddediyor mu?
- Çocuğun dış görünüşünü değiştiriyor mu?

ÖNEMLİ:

Sakin kal ve dikkatli ol!

Tekil söylemler veya belirtiler hemen tehlike anlamına gelmez. Yani paniğe kapılmana gerek yok.

Fakat: Çocuğunu gözlemler! Birden fazla belirti bir araya geliyorsa daha yakından bakmalısın. Şüphe durumunda zamanında destek al!

Yardım al

Çocuğunun radikalleştiğini düşünüyorsan, bu çok yıpratıcı olabilir.

Özellikle de iletişim kuramıyorsan, çok fazla çatışma yaşıyorsan ya da çocuğuna ulaşamıyorsan durum daha da zorlaşır.

Önemli:

Çocuğunla iletişimi sürdürmeye çalış. Zor olsa bile: İyi bir ilişki radikalleşmeyi durdurmaya veya yavaşlatmaya yardımcı olabilir.

Bunu tek başına başarmak zorunda değilsin. Destek alabilirsin.

Doğru desteği bulmak

Farklı insanlar sana yardımcı olabilir. Neye ihtiyacın olduğunu düşün:

- Seni dinleyecek ve teselli edecek biri mi?
- Durumu değerlendirmene yardımcı olacak biri mi?
- Sana ne yapabileceğini söyleyecek biri mi?
- Çocuğunla konuşacak biri mi?

Çevreyi dahil etmek

Öğretmenler veya okul sosyal hizmet görevlileri çocuğunun okulda nasıl davrandığını görürler. Bir şeylerin değişip değişmediğini fark ederler. Belki de çocuğun şu anda seninle konuşmaktan ziyade onlarla daha rahat konuşabilir.

Arkadaşlar veya aile seni destekleyebilir. Endişelerinle yalnız kalmaman için seni dinlerler. Sana eşlik edebilirler. Belki çocuğunla iyi iletişimleri vardır ve onunla konuşabilirler.

Profesyonel yardım

Endişen artarsa veya konuşmak artık mümkün olmazsa, zamanında profesyonel yardım al.

Danışma merkezleri sana destek olabilir:

- Durumun değerlendirilmesi: Durum ne kadar ciddi?
- Somut ipuçları: Şu anda ne yapabilirsin?
- Çocuğunla iletişim kurmada yardım: Çocuğunla nasıl iletişimde kalabilir ve onunla sohbet edebilirsin?

Birçok danışma merkezi anonim olarak çalışır. Bu, şüphenin doğru olup olmadığından emin olmadığın ve ön yargıya kapılmaktan korktuğun durumlarda özellikle yararlıdır. Çocuğun için olası sonuçlardan endişe duyuyorsan da yardımcı olur.

Çocuğunun danışmanlık hizmeti aldığını bilmesi gerekmez. Çocuğun isterse kendisi de danışmanlığa gidebilir.

Danışma merkezlerini bulmak

Eyaletindeki danışma merkezlerini çevrim içi olarak arayabilirsin.

Veya buraya başvurabilirsin
+49 176 461 362 55

Violence Prevention Network'e ait bu yardım hattına ülke çapında 24 saat ulaşılabilir.

Telefon etmek yerine yazmayı tercih ediyorsan:

beratung@violence-prevention-network.de

Bu hizmet hakkındaki tüm bilgileri burada bulabilirsin:

www.violence-prevention-network.de/angebote/projektuebersicht/beratung-fuer-eltern-in-der-auseinandersetzung-mit-islamismus/

Diğer başvuru yerlerini ve danışmanlık hizmetlerini burada bulabilirsin:

www.beratungsstelle-radikalisierung.de

Acil durumlarda

Acil bir tehlike varsa, hemen harekete geç!

Çocuğun şiddet içeren bir eylem planlıyorsa, birisi tehlikedeysen veya çocuğunun bir savaş bölgesine gitmeyi planladığına dair emareler varsa, polisi ara.

Polisin görevi yardım etmek ve korumaktır.

Kendine de dikkat et

Durum çok zor olabilir. Önemli olan şudur:

- Duygularını ve sınırlarını ciddiye al!
- Kendi ruh sağlığına da dikkat et!
- Yardım al!

Künye

Violence Prevention Network gGmbH
Judy Korn, Thomas Mücke - Yönetim Kurulu
Alt-Reinickendorf 25
13407 Berlin

Tel.: (030) 917 05 464
post@violence-prevention-network.de
www.violence-prevention-network.de

©Violence Prevention Network | 2026

Berlin-Charlottenburg Yerel Mahkemesi'nde
HRB 221974 B ticaret sicil numarası ile kayıtlıdır.

Kapak: Mandy Münzner

Redaksiyon: Violence Prevention Network, Dijital Birim

Tasarım ve İllüstrasyonlar: Mandy Münzner

NetzXtreme özel projesi, “Demokrasiyi Yaşamak!”
adlı federal program kapsamında Federal Eğitim, Aile,
Yaşlılar, Kadın ve Gençlik Bakanlığı tarafından
desteklenmektedir.

Gefördert vom

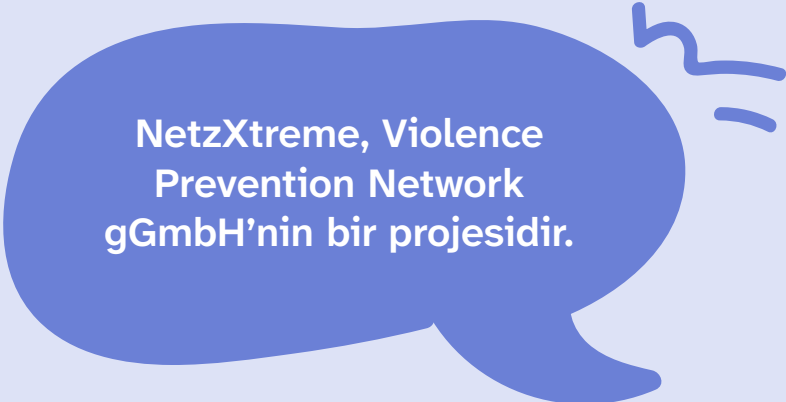
im Rahmen des Bundesprogramms

Bundesministerium
für Bildung, Familie, Senioren,
Frauen und Jugend

Demokratie **leben!**

Bu yayının içeriğindeki ifadeler ve görüşlerle ilgili
sorumluluk, yayıncılara aittir.

**NetzXtreme, Violence
Prevention Network
gGmbH'nin bir projesidir.**